## Piispantarkastukseen liittyvä lääninrovastin jälkitarkastus

Kirkkoneuvosto 20.10.2026 § 128

56/00.03.02/2026

Tämän pykälän käsittelyyn osallistui lääninrovasti Tuoman Hynynen.

Valmistelija Kirkkoherra Miikka Anttila

Esittelijä Kirkkoherra Miikka Anttila

Esittely Tampereen hiippakunnan piispantarkastuksen ohjeessa todetaan, että lääninrovasti toimittaa visitaatioviikonlopun jälkeen jälkitarkastuksen seurakunnan kirkkoneuvostossa. Tarkastuksen tarkoituksena on käydä läpi sitä, miten piispantarkastus palveli seurakuntaa ja miten mahdollisiin kehittämiskohteisiin jatkossa tartutaan. Seuraavassa kerrotaan, miten piispantarkastus Janakkalassa toteutui.

**Aloitussunnuntain työskentely**

Piispantarkastus alkoi 11.1.2026 messulla Pyhän Laurin kirkossa ja sen jälkeisellä työskentelyllä Turengin kirkossa. Piispa Matti Revon lisäksi tilaisuuteen osallistui pappisasessori Salla Häkkinen. Piispantarkastuksen konsultit Terhi Törmä ja Tero Matilainen ohjasivat työskentelyä.

Tilaisuuden aluksi keskusteltiin siitä, miten seurakunta on jo tuonut elämänvoimaa Janakkalaan. Janakkalan seurakunta on vuosien varrella ollut merkittävä tukipilari niin arjen kohtaamisissa kuin vaikeissa kriisitilanteissa. Seurakunnan rooli näkyy vahvasti paikallisessa yhteisöllisyydessä. Keskustelussa tuotiin esiin myös Janakkalan pitkä kulttuurihistoriaa, joka luo vahvan pohjan yhteisön elinvoimalle, ja seurakunnan viime vuosien panostus erityisesti diakoniatyön kautta ikäihmisiin, mikä näkyy monipuolisina tapahtumina ja kohtaamisina. Seurakunnalla on paljon elämänvoimaa tuovia tapahtumia, kuten saunaillat Tervakosken Poukapirtillä ja Rantalahden leirikeskuksessa. Kaiken kansan joulujuhla kerää vuosittain seurakuntasalin täyteen osallistujia. Joulujuhla on hyvä esimerkki myös seurakunnan yhteistyöstä, sillä se järjestetään yhdessä Janakkala Ikätaideyhdistyksen kanssa. Viime vuosina messuissa on soittanut St. Laurentius Orkesteri, joka tuo vaihtelua messumusiikkiin, tekee messuista helposti lähestyttäviä ja tarjoaa seurakuntalaisilla matalan kynnyksen mahdollisuuden soittaa orkesterissa.

Janakkalan kunnanhallituksen puheenjohtaja Reijo Löytynoja kertoi Janakkalan kunnan uudesta joulukuussa hyväksytystä strategiasta. Kunnan visio on ”Elämänvoimaa rohkeudesta”. Tavoitteena on elämänvoimainen kunta, jossa rohkeat teot ja valinnat turvaavat kunnan itsenäisyyden ja kunnassa uskalletaan kehittää ja kokeilla uutta, sekä tehdä rohkeita päätöksiä, jotka luovat tulevaisuutta.
–Seurakunnan ja kunnan yhteinen missio voisi olla, että luomme yhdessä yhteisön, jossa jokainen tulee kohdatuksi, saa tukea ja voi osallistua omalla tavallaan. Kun kunta ja seurakunta tekevät yhteistyötä, kunta tuo rakenteet ja

seurakunta ihmisyyden. Voimme toimia rinnakkain kriiseissä ja arjessa, iloissa ja suruissa. Tehtävämme on myös varmistaa, että yhteistyö ei jää sanoiksi vaan muuttuu myös teoksi, Reijo Löytynoja pohti.

Ryhmäkeskusteluissa toivottiin, että ei tuotettaisi ”sanahelinää” vaan saataisiin konkreettisia työkaluja työhön ja arkeen sekä siihen kuinka niukkenevia resursseja kohdennetaan työssä. Oman työn ja seurakunnan kehittämisessä pitäisi siirtyä sanoista tekoihin. Tarkastusprosessin asioihin pitäisi palata myös prosessiin jälkeen ja pitää sovituista asioista oikeasti kiinni,

Keskusteluissa tuli esille myös mm. se, että jokaisen seurakunnan toimijan pitäisi kiinnittää huomiota siihen, kuinka toimintaa tuodaan esille, kuinka kutsutaan mukaan ja miten ihmisiä kohdataan. Kristillisyyden pitäisi näkyä arjen elämän käyttäytymisessä.

Piispa Matti Revon mukaan elämänvoima on hyvä yhteinen teema kunnalle ja seurakunnalle.
–Seurakunta palvelee kuntalaisia omalla omallaan ja tarjoaa yhteisöllisyyttä. Seurakunnassa kuullaan ääni ja jaetaan yhteistä ääntä.

Kirkkoherra Miikka Anttila oli käydyn keskustelun kanssa samoilla linjoilla.
–Strategiat tahtovat jäädä kauniiksi papereiksi. Jos ei saada tehtyä sellaista strategiaa, joka on helppo muistaa, se voidaan jättää tekemättä.

**Työyhteisön päivä**

Työyhteisö kokoontui konsulttien johdolla pohtimaan teemaa ”Elämänvoima” Rantalahteen 25.3.2026. Työskentelyn lähtökohtana oli raamattutyöskentely Joh. 12:1–8. Pienissä ryhmissä mietittiin kuvitteellisia tilanteita, kuten syrjäytymisvaarassa olevan työttömän nuoren ja kirkkoon pettyneen, kirkosta eroamista harkitsevan aikuisen kohtaamista, kunnan kanssa tehtävää yhteistyötä niukkenevien resurssien aikana ja vapaaehtoisten rekrytointia.

**Kirkkovaltuutettujen ja työntekijöiden yhteinen työskentely**

Luottamushenkilöt ja työntekijät olivat koolla Rantalahden leirikeskuksessa lauantaina 18.4. Työskentely keskittyi tulevan strategian pohtimiseen yhdessä. Tilaisuuteen saatiin jo terveisiä tulevasta Suomen ev.lut. kirkon strategiatyöstä.

Janakkalan seurakunnan nykyinen strategia perustuu kirkon Ovet auki -strategiaan. Tässä strategiassa ovet pidetään avoinna ulospäin, seurakuntaan ja kasvuun, kaikille ihmisille, yhteiselle työlle ja kumppanuudelle, uusille mahdollisuuksille sekä tulevaisuudelle. Parikeskusteluissa pohdittiin, mitkä strategian painopisteistä ovat jo toteutuneet ja mitkä ovat jääneet katveeseen. Yhteistyö ja kumppanuus nousivat vahvasti esiin. Erityisesti kunnan ja seurakunnan yhteistyön mahdollisuuksia pidettiin tärkeinä.

Tulevaisuuteen katsoen korostuivat yhteiskunnan polarisaatio, kirkon rooli arvojohtajana, nuorten sukupolvien sitouttaminen, tilojen merkitys yhteisöllisyydelle sekä viestinnän uudistaminen erityisesti sosiaalisessa mediassa.

Ryhmissä pohdittiin myös Janakkalan seurakunnan verkostoja ja yhteistyösuhteita sekä sitä, mihin tulevaisuudessa tulisi rohkeammin panostaa. Ryhmäkeskustelujen pohjalta syntyi mahdollisten yhteistyökumppaneiden lista, joita kutsuttiin sitten visitaatioviikonlopun työskentelyyn. Päivän aikana esiteltiin talouspäällikkö Kristel Muru-Tanilan toimesta myös verotuloennusteita, väestökehitystä ja kiinteistöstrategiaa. Kirkkoon kuulumisen ennakoitu lasku ja tilojen käytön tehostaminen tuovat työhön selkeitä realiteetteja, jotka on huomioitava strategisia valintoja tehtäessä.

**Hallinnon ja talouden tarkastus sekä kirkkoherran ja piispan tapaaminen**

Lakimiesasessori Jorma Juutilainen ja talouden asiantuntija Mika Piittala toimittivat seurakunnan talouden ja hallinnon tarkastuksen 1.9.2026. Tarkastusta varten talouspäällikkö oli laatinut katsauksen talouden ja hautatoimen tilanteesta. Ennen visitaatioviikonloppua kirkkoherra tapasi piispan piispantalossa Tampereella 16.9.2026. Tapaamista varten kirkkoherra laati arvionsa seurakunnan nykytilanteesta.

**Visitaatioviikonloppu 18.-20.9.2026**

Piispa Matti Repo toimitti perjantaina 18.9. rukoushetken Tervakosken kirkossa. Tämän jälkeen piispan seurue, johon kuuluivat asessori Salla Häkkinen, lääninrovasti Tuomas Hynynen, kirkkoherra Miikka Anttila, talouspäällikkö Kristel Muru-Tanila, viestintäasiantuntija Maria Penttinen, kirkkovaltuuston puheenjohtaja Satu Mäkelä, kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Pirjo Kilpeläinen sekä kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Marianne Tapaninen, vieraili Tervakoski Oy:n paperitehtaalla. Toimitusjohtaja Christopher Diesen esitteli tehtaan toimintaa. Tervakoski Oy on maailman merkittävin raamattupaperin tuottaja, mikä kiinnosti Pipliaseuran puheenjohtajana toimivaa piispaa erityisesti. Oli kiinnostavaa kuulla myös, miten Tervakosken paperitehdas käynnistää uuden paperikoneen aikana, jolloin muualla Suomessa niitä ajetaan alas.

Seuraavaksi piispan seurue suuntasi Kiipulasäätiön vieraaksi, jossa toimitusjohtaja Jukka Kujala esitteli säätiön tiloja ja koulutustoimintaa. Kiipula on merkittävä toimija Janakkalassa, jonka kanssa seurakunnankin on hyvä tehdä yhteistyötä. Kunnantalolla tavattiin kunnanjohtaja Riikka Moilanen, kunnanvaltuuston puheenjohtaja Marko Ahtiainen ja viestintäpäällikkö Leena Joutsenniemi. Yhteistyö kunnan ja seurakunnan välillä on monipuolista ja välitöntä. Perjantain tutustumiskierros Janakkalan kohteisiin päättyi Tume Oy:lle, jonka väistyvä johtaja Heikki Sola esitteli maatalouskoneiden valmistusta ja niiden myyntiä eri puolille maailmaa.

Lauantaina 19.9. oli  Rantalahteen kutsuttu kunnan, järjestöjen ja muiden toimijoiden edustajia yhteiseen työskentelyyn. Ilahduttavan moni taho oli ottanut kutsun vastaan ja päivä antoi pohjan tulevalle yhteistyölle. Toivottiin säännöllisempää yhteissuunnittelua, kalentereiden yhteensovittamista ja päällekkäisten tapahtumien vähentämistä. Yhteistyökumppanit halutaan mukaan suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa.

Työikäisten, nuorten aikuisten ja paljon tukea tarvitsevien tavoittamiseen tarvitaan uusia toimintatapoja. Matalan kynnyksen toiminta ja yksittäiset tapahtumat nähtiin tärkeinä. Ihmisten kohtaaminen, kuulluksi tuleminen ja

osallisuuden vahvistaminen nousivat keskeisiksi teemoiksi. Luonto, metsät ja järvet nähtiin Janakkalan merkittävinä tulevaisuuden voimavaroina

Vapaaehtoiset ovat monen toiminnan perusta. Kaikilla toimijoilla oli yhteisenä huolena vapaaehtoisten väheneminen sekä aktiivisten toimijoiden kuormittuminen. Tarvitaan uusia ihmisiä mukaan toimintaan ja tapoja innostaa osallistumaan

Seurakunnan ja kunnan kiinteistöjen sekä maa-alueiden yhteiskäyttöä halutaan lisätä. Käytännön yhteistyö esimerkiksi kiinteistöjen, aurauksen ja muiden resurssien käytössä nähtiin mahdollisuutena. Seurakunnan hengellinen perustehtävä tulee säilyttää kaiken kehittämisen ytimessä.

Sunnuntaina 20.9. piispa johti Pyhän Laurin kirkossa messun, jonka toteutuksessa oli paljon seurakuntalaisia ja työntekijöitä mukana. Messun jälkeen oli ruokailu Rantalahdessa, jonka jälkeen muistettiin ansioituneita vapaaehtoisia ja työntekijöitä ansiomerkein. Puheenvuoroja käyttivät lopuksi kunnanhallituksen puheenjohtaja, lääninrovasti, asessori, piispa ja kirkkoherra.

Tämän pykälän käsittelyyn on pyydetty mukaan lääninrovasti Tuomas Hynynen.

LAVA

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Päätösesitys

Kirkkoneuvosto käy keskustelun siitä, miten piispantarkastus palveli seurakuntaa ja miten mahdollisiin kehittämiskohtiin jatkossa tartutaan.

Päätös

Käytiin keskustelu. Strategian suunnittelua jatkaa uusi valtuusto.

Toimeenpano

Muutoksenhaku

Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.